

DOMOLJUB

Iz haja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezna številka se prodajajo po 10 vinnrjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Štisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvo „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica. —

Štev. 24.

V Ljubljani, dne 14. junija 1917.

Leto XXX.

Iz državnega zbora.

Duhovniki-poslanci

so vložili predlog za mir še posebej. Stavila sta ga Stojan in dr. Krek.

Lice se je državnemu zboru precej izpremenilo. Prej se je samo po sebi razumelo, da gredo Poljaki in Lahi z vlado. Zdaj so vsi nemški poslanci proti vladi brez izjeme. Vlada ima pa tudi čudno figurino. Sami Nemci, med njimi dva politika: Urban, trgovski minister, je državni poslanec, Bernrajter, nemški zaupnik, pa član gosposke zbornice; Slovan je le eden — baron Trnka, minister za javna dela, ki je pa vzet iz uradništva in ne izmed politikov. V državi, kjer je med 28 milijoni dobrih 9 milijonov Nemcev, je to precej čudno. Ministrski predsednik se je na vso moč motil, ko je zbiral može za svojo vladno. Saj je tudi mislil, da bi bil mogoč nemški državni jezik. Prav dolgo ne bo utegnil o tem premišljati, ker so njegove ure štete. Nima večine in je tudi ne bo dobil.

Naredil je silno veliko napako, ko je cesarju svetoval, naj v naši državni polovici ne priseže na ustavo. Ogrski kralj je prisegel na ogrsko ustavo, katera državi, posebno pa našemu narodu ni v korist; naša ustava, ki nam vsaj z besedami zagotavlja ravnopravnost in zajamčuje vsaj nekaj pravic, pa ni prisegel. Ministrski pred-

sednik Klam-Martinic je tudi odkritosrčno povedal, zakaj ne: Vlada mora imeti prosto roko, da brez državnega zbora, protuustavno izpelje to, kar je Nemcem obljubila — nemški državni jezik, odcepitev Galicije, okrožja na Češkem. To ni nič. Kakšna je taka zbornica, ki ve, da jo vlada hoče poslati domov, kadar se ji bo zdelo, da je mogoče uveljaviti to, kar je Nemcem obljubila. V preresnih časih smo, da bi tu molčali. Dr. Krek je to vladi tudi na vsa usta v svojem govoru o priliki, ko je šlo za zbornični poslovnik, povedal. Rekel je, da je za govor, ki ga je imel cesar ob otvoritvi državnega zbora, vlada odgovorna, in da je pravzaprav notranjepolitična vsebina tega govora edino ta, da si vlada hoče varovati priložnost prelomiti ustavo in poslati poslance domov. Na to odgovarjamo poslanci, da hočemo zbornico, da obsojamo vse tiste, ki so krivi, da državnega zbora toliko časa ni bilo in da smo prepričani, da mora sedanja vlada odstopiti.

Državni zbor mora imeti na vsak način moč, da nadzira, kako se vlada v državi. Zakonov se morajo držati vsi — uradniki in vojaki, in kdor kaj zagreši, se mora pozvati na odgovornost in, če je kaj zakrivil, kaznovati. Nobenega dvoma ni, da bi bili prihranili mnogo stotin milijonov in da bi ne bilo nešteto reči, ki zavoljo njih trpe tisoči, ko bi bil državni zbor zboroval.

Seveda pa pravijo Nemci, da je prva reč nemški državni jezik. V vojski smo in ena cela država — Ogrska — ima ogrski državni jezik; celo v armadi ima honved ogrsko komando, hrvaško domobranstvo pa hrvaško in vendar gre. Poslanska zbornica je na to reč že z znatno večino odgovorila. Ko je šlo za izpremembo poslovnika, so Čehi predlagali, naj se tudi nemški govori v državni zbornici natančno zapišejo v zapisnik u. Doslej je bilo pač tako, da je lahko Slovenec, Lah, Rusin, Poljak, Čeh, Roman,

Hrvat govoril v svojem jeziku, toda v zapisniku, kjer so bili nemški govori dobesedno zapisani, je stalo samo: ta in ta je govoril v slovenskem itd. jeziku. Nič več! Češki predlog je pa zbornica sprejela in s tem dokazala, da nemškega državnega jezika ne mara. Nemci — z njimi so vestno glasovali tudi nemški socialni demokratje — so ostali sami v manjšini, prvič, kar vem. Poljaki in Lahi so šli z drugimi nemškimi strankami. Volivci pač lahko izberejo človeka, ki mu zaupajo, četudi nemški ne zna toliko, da bi mogel prosto govoriti. Potemtakem mora imeti pravico, da govori, kakor zna. In kar govori, mora odsej priti v zapisnik.

V ti zvezi je treba povedati najvažnejšo reč, ki se tiče izpremenjenega lica v zbornici. Poljaki so se vsi — tudi socialni demokratje — združili v en klub, ravnotako Čehi. O tem smo že govorili v »Domoljubu«. Povedali smo takrat, da se dela na združitev vseh južnih Slovanov, kar jih je v državnem zboru. To se je srečno izvršilo. Vsi so skupaj — Slovenci, Hrvatje in dva Srba, in lahko rečemo, da so tudi popolnoma edini in prijateljski. Protiverske gonje ni več, medsebojnih napadov tudi ne. Pod predsedstvom dr. Korošca, ki ga vsi visoko cenijo in ki svoje bogate zmožnosti in svojo veliko pridnost rabi samo v skupni blagor, in ob podpredsedniku častitega kremen-značaja dr. Laginje, si je jugoslovanski klub že zdaj pridobil važno mesto, da se ga boje tisti, ki jim ni za pravico in enakopravnost, in da z njim v najprisrčnejšem prijateljstvu sodelujejo tisti, ki hočejo vsem pravično Avstrijo. Takoj v prvi seji je dr. Korošec v imenu jugoslovanskega kluba izjavil, da hočejo naši poslanci z vsemi močmi delovati, da se vse dežele, kjer prebivajo Slovenci, Hrvatje ali Srbi, pod našim cesarjem združijo v eno celoto. Ta izjava je udarila. Beseda je izrečena in pot, po kateri mora hoditi odsej vsak poslanec, je zaznameno-

vana jasno in bistro. Vzeta je ta beseda iz srca vsemu ljudstvu. Sužnji nočemo biti nikomur. Zvesti državi hočemo tudi zvestobe od nje.

Celo vrsto predlogov in interpelacij so vložili naši poslanci. Jugoslovanski klub

potegnil se je za poslanca Grafenauerja, razkril je napake glede na preskrbo živil, glede na izvrševanje zakona o vojnih dajatvah. Dr. Lovro Pogačnik in Hladnik sta predlagala podporo pogorelcem ter po toči in potresu poškodovanim v svojih okrajih; Gostinčar je karal, da se obljubljeni, dolžni krompir ni dal kranjski deželi, dr. Krek je zahteval socialno zavarovanje, Roškar je vložil več predlogov v prilog kmečkemu stanu. Prve dni ni še vse prišlo na vrsto. Pride pa! Poslanci poznajo ljudstvo in njegove potrebe in ne bodo zamudili nobene prilike, da se potegnejo zanje.

Pregled po svetu.

Razno iz zbornice. Vedno se je podarjalo, da je Avstrija država s slovansko večino prebivalstva. Naravno, da morajo tudi v zbornici imeti slovanski zastopniki večino, kar se je pretekli teden jasno pokazalo. Češki poslanec dr. Frante je namreč predlagal, da se morajo vsi nemški govori v poslanski zbornici doslovno sprejeti v zapisnik, kar se doslej ni godilo. Predlog je dobil večino (202 glasova proti 185 glasovom) in tako je zapostavljanje slovanskih jezikov v zbornici odpravljeno. Nemški radikali so bili nemalo poparjeni, kar se je pojavilo tudi v njihovem časopisju; hoteli so začeti z obstrukcijo, a je vendar zmagal trezen razum, češ, s tem se ne odpravi dejstvo, da imajo Slovani večino. Dne 5. junija se je jasno spričalo in sicer v postavodajalni zbornici, kako abotne so zahteve o nemškem državnem jeziku. Rešitev in blagor Avstrije je v načelu enakovrednosti in enakopravnosti vseh narodnosti.

Minister notranjih zadev je predložil zakonski načrt za podaljšanje voilne dobe državne zbornice do 17. jul. 1918. — Predlog o izpremembah poslovnika je bil v 2. in 3. branju sprejet, sprejet tudi § 7, po katerem so poslanci oproščeni vojaške službe. Tudi plača se je poslancem uredila: na mesec dobi vsakdo 1000 K.

Novo ministrstvo na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo, da je ogrska ministrska kriza rešena. Novo ministrstvo, ki mu bo predsedoval grof Esterházy, bi bilo ministrstvo za pogodbo in izpremembam volilnega reda. V svoj kabinet namerava povabiti: pl. Navaya kot ministra notranjih zadev, barona Wlassicza kot justičnega, grofa Bela Serenyi kot poljedelskega, grofa Ivana Zichy kot naučnega, grofa Jožefa Hunyadi kot ministra na kraljevem dvoru

in Jožefa Szterenyi kot trgovskega ministra.

Hrvatski ban — tudi šel. Dne 8. junija je naznanil hrvatski ban baron Skerlec Nj. Veličanstvu, da odstopi. Demisija je bila sprejeta. Baron Skerlec je sicer Hrvat iz plemenitaške rodbine, a vzgojen docela v madjarskem duhu. Padel je zato, ker je padel tisti, ki ga je nastavil: »veliki prijatelj« Hrvatov — grof Tisza. Kdo bo prihodnji mož, točasno še ni znano.

Mirovno gibanje ni nič kaj napredovalo. Zatrjujejo, da bo v bližnjem času na vseh frontah in tudi na morju vzplamtela enotna sovražna ofenziva proti Nemčiji in njenim zaveznicam.

V Stockholmu na Švedskem se zbirajo že mesec dni zastopniki socialnih demokratov iz mnogih dežel, da se posvetujejo, kako bi bilo mogoče čimpreje priti do miru. Toda od tega zborovanja ni upati kaj posebnega. Prišli so na zborovanje zastopniki le nekaterih držav, toda nimajo moči, da bi izvršili storjene sklepe. Kakor javlja ruski delavski in vojaški svet, bodo glavna posvetovanja v Stockholmu od 28. junija do 8. julija t. l.

V Nemčiji sta dve veliki stranki: ena je za to, da se sklene mir brez zemeljskih pridobitev in brez vojne odškodnine, druga pa je za brezobzirno nadaljevanje vojske, da se doseže takozvani Hindenburgov mir, t. j. mir z zmago nad sovražniki, torej z zemeljskimi osvojitvami in odškodninami.

Vre, vre — na Italijanskem. V sled ponesečene 10. ofenzive je zavladala v Italiji pobitost in nevolja. Vladnim poročilom, ki govore samo o zmagah, nihče ne verjame. Ponavljajo se vstaje, pobune zlasti v južni Italiji, ker ni še dela ne jela. Ljudstvo zahteva mir.

Albanijo vabijo. Italijanski general Ferraro, poveljnik laške armade v južni Albaniji, je izdal oklic, ki v njem proglašča samostojnost cele Albanije pod italijansko zaščito; obenem pa vabi vse Albance, naj se bore ob strani Italijanov.

Svetovna vojska.

Italijanski poraz pri Jamljah; naši osvojili večino izgubljenega ozemlja in zopet ujeli 10.000 Italijanov. — Strašna slika bojišča. — Italijani izgubili do 200.000 mož. — Italijanski letalec na Kranjskem. — Topovski boji pred Asiagom. — Nova angleška ofenziva v Belgiji. — Avstrijska torpedovka potopljena.

VOJSKA Z ITALIJO.

Italijani tepeni pri Jamljah. V strašnih bojih od 23. do 25. maja se je bilo Italijanom posrečilo, da so zasedli naše najsprednejše postojanke pred Grmado. V prostoru pri Jamljah so se bili morali naši umakniti proti Selu in

prepustiti sovražniku griče pred Grmado. Ob morju je Italijan zasedel Bagni in Štivan. Za naše na Grmadi je postal položaj zelo neprijeten. Od severovzhoda in od jugovzhoda je grozil sovražnik, ki je na vsak način hotel obiti Grmado in si odpreti pot do Trsta. Treba je bilo torej na vsak način vreči Italijana iz postojank pred Grmado, zato so naši, ko je ponehala italijanska vihrurno pripravili protinapad. Istočasno je pa sovražnik zbiral velikanske rezerve v Štivanu in Tržiču, da bi iznova poskušal prebiti našo fronto in vzeti Grmado. Že so se valili novi italijanski regimenti čez Sočo k napadu, — toda naši so jih prehiteli.

Med morjem in Jamljami so začeli naši topovi strahovito razbijati sovražna kritja in obsipavati s točo izstrelkov sovražne rezerve. V najkrajšem času so bile razbite vse postojanke, ki si jih je sovražnik pripravil v zadnjih dneh. Silen topovski ogenj se je razvil tudi severno od tod tja do Sv. Gore. Naša pehota je najprej začela napadati vzhodno od Gorice in pri Fajtovem hribu, da bi tako zmotila sovražnika. Nato so pa naskočile pripravljene čete iz Brestovice in Medje vasi sovražne postojanke pri Štivanu in Flondarju. Naši so splezali na višine, ki jih je vzel sovražnik 23. maja in jih osvojili. Sovražne množice, ki so bile pripravljene za napad, so se morale sedaj braniti. Prva italijanska črta je bila pomandrana; naši so prodrli do sovražnih rezerv, tudi te zapodili v beg in osvojili večino onih postojank, ki so jih bili izgubili v bojih od 23. do 25. maja. Italijani so nato privedli številne rezerve; deloma peš deloma z avtomobili so prihajale vedno nove množice v boj, ki je trajal podnevi in ponoči. Cadorna je hotel za vsako ceno pridobiti nazaj izgubljeno ozemlje. Sovražno topništvo je razvilo vso svojo silo, njegova pehota se je pa valila v gostih množicah in zaporednih valovih proti našim četam, toda ogenj naše artiljerije je strahovito gospodaril v njenih vrstah. Kar se je približalo našim postojankam, to je pa zapodila nazaj naša pehota. Po tridnevni strahotni borbi je sovražnik opešal, ko je izčrpal svoje rezerve in je moral tako prepustiti našim četam ozemlje, ki je zanj teklo toliko krvi. Italijani so doživeli ohčuten poraz; izgubili so skoro vse uspehe svoje tritedenske ofenzive na Krasu. V teh bojih so naši ujeli skupno 27.000 Italijanov.

Italijanski protinapadi. Ko je Cadorna videl, da njegovim pri Jamljah slaba prede, je zapovedal oddelkom pri Kostanjevici, naj začno napadati, da bi pri Jamljah nehali z napadi in poslali rezerve h Kostanjevici. Iznova je strahšno zaropotalo v okolici Kostanjevice in Fajtovega hriba; zopet so naskočile sovražne čete naše postojanke na Krasu, toda doživele so zopet le krvave izgube.

Italijani izgubili do 200.000 mož. Glede sovražnikovih izgub pravi naše uradno poročilo z dne 4. junija: »Tekom 19dnevne borbe smo v prvi črti do-

gnali vsaj 35 italijanskih divizij. Približno 40 km široki odsek bojne črte je naskakovala vsaj polovica cele italijanske vojske. Napadalec je izgubil pri teh žrtvah množico na mrtvih in ranjenih gotovo 161.000 mož. V zadnjih bojih pri Jamljah je sovražnik izgubil gotovo okrog 10.000 ranjenih in mrtvih. Ujeli so naši vsega skupaj 27.000 Italijanov. Lahko torej računamo, da so Italijani v tem času izgubili okrog dvesto tisoč mož. In uspeh za te žrtve? Edino skalnati greben gore Kuk so še obdržali.

Uničene italijanske brigade. Ker so hoteli Italijani za vsako ceno odvrniti poraz pri Jamljah, so brezobzirno žrtvovali polk za polkom, da bi naše vrgli nazaj. Ko so naše čete odbile vse te napade, so se pa same zopet vrgle na sovražnika s tako silo, da so prodrle sovražno črto in ujele cele sovražne polke, ki se še niti razvili niso v bojno črto. Tisoče in tisoče mrtvih italijanskih vojakov pokriva bojišče. Nekaj italijan-

črešnje, polje za fronto so bili obdelali vzorno vojaki; vse je bilo v najlepšem zelenju. Danes na bojišču ni lista na drevesu, ne zelene travice na zemlji; drevje je ožgano, zlomljeno in razbito, zemlja vsa prerita, razorana in premetana, po njej leže mrličji, čunje uniform, orožje, granate, kosi mesa, — kjer so stale vasi, ni ostal kamen na kamnu, kjer je stal prej gozd, — leži danes mešanica trsk, ilovnate zemlje in kamenja. — In v tem prostoru, ki je napojen s krvjo tisočernih in tisočernih, gradita oba nasprotnika z največjo naglico kritja, ki so bila vsa uničena. Nove topove postavljata na svoje pozicije, strojne puške in metalci min se spravljajo v najsprejnejše jarke; — tako se pripravljajo za nove boje.

Uničevalna vojska. To, kar so počenjali Italijani v zadnjih bojih, ni več vojska, to je morija in uničevanje. Svoje ljudi so gonili, kakor v mesnico k naskoku. In sedaj, ko vidijo, da ne morejo doseči ničesar, napovedujejo, da bo-

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Nova ofenziva Angležev. Na belgijskem ozemlju so začeli Angleži iznova napadati. Pri pomladanski ofenzivi ob Arrasu so Angleži na belgijski fronti mirovali; ko je ponehala tam sila francoske ofenzive, so začeli vedno hujše streljati s svojimi topovi v okolici Yperna. V začetku pretečenega tedna se je pa razvnel topovski ogenj od morja proti jugu na vsej bojni črti, ki gre še po belgijskem ozemlju. Med tem bobnečim ognjem so naenkrat nastale veličanske eksplozije med nemškimi postojankami. Nad eno leto že so gradili Angleži rove, da bi podminirali nemške jarke. Na dolžini kakih 17 km so priredili 30 rovov in jih napolnili z 600.000 kg razstreliva. Vse te mine so sedaj Angleži zažgali in nato naskočili nemške postojanke. Na nekoliko mestih so se morali Nemci umakniti; toda prihitele so rezerve in kmalu ustavile angleško prodiranje. Pet dni je trajal angleški bobneči ogenj, 10 divizij so pognali nato k naskoku, vendar je uspeh tega podjetja zelo majhen. Angleži so namepravali s tem napadom Nemčā potisniti toliko nazaj, da bi se bili poistili belgijske morske obali, kjer imajo opirališča nemški podmorski čolni in torpedovke, ki neprestano motijo sovražno plovbo po morju. Toda Angleži niso dosegli svojega namena.

Hudi boji so bili pretečeni teden tudi pri Arrasu, pri Reimsu in v Champagni.

VOJSKA NA MORJU.

Naša torpedovka potopljena. Ponoči od 3. do 4. junija je sovražni podmorski čoln torpediral in potopil neko našo torpedovko. Posadko so rešili. — Podmorski čolni so še vedno pridno na delu. Vsak dan prihajajo poročila o pogreznjenih sovražnih ladjah.

Tedenske novice.

Veselo presenečenje. Tudi na Koroškem in Predarliskem so bili prebivalci veselo presenečeni, ko sta nenadoma prispela cesar in cesarica. Po odhodu s Kranjske se je odpeljal dvorni vlak na Koroško. Cesar in cesarica sta obiskala Ziljsko dolino in dolino Podkorenske Save; dalj časa sta se mudila v Trbižu, Šmohorju, Pliberku in Beljaku. Prebivalstvo je cesarsko dvojico povsod navdušeno pozdravljalo. Cesar je sprejemal odposlanstva vojakov ter podelil več odlikovanj. Cesarica je zopet pridno obiskavala vojne bolnišnice ter razdeljevala darove vojakom-ranjencem. Dne 5. junija je bil vladar s cesarico Zito že v Feldkirchu na Predarliskem. Pred praznikom sv. Reš. Telesa se je cesarska dvojica vrnila na Dunaj ter se drugi dan udeležila procesije sv. Rešnjega Telesa iz dvorne župnijske cerkve.

Posvečevanje v ljubljanski stolnici. V petek, dne 8. junija je posvetil ljubljanski knezoškof dr. A. B. Jeglič novomašnike domače škofije; v nedeljo nato

Poveljnik Hoffman nadzoruje avstrijske postojanke.

skih brigad ni več. 86. italijanski pešpolk so naši zajeli z 2685 možmi, 69. pp. z 1952, 71. pp. z 1831 možmi. Brigada z Verone, Sirakuze, Ankone in Puglie ni več. Pri Štivanu so napravile naše čete protinapad s tako silo, da so popolnoma prebile sovražno bojno črto in vzele Italijanom veliko bolnišnico, ki so jo bili priredili v tamošnjem železniškem predoru.

Bojišče v odmoru. Zadnje dni so boji na Krasu počivali. Italijani so tako opešali, da ne morejo več misliti na kak večji napad. Pa tudi vrste naših so se zredčile. Oba nasprotnika sedaj čista v odmoru bojišče. V celih kupih stita na tisoče padlih. V tej vročini se širi neznosen smrad po bojišču, ki se ga vojaki bolj boje kot sovražnega ognja. Grozi velika nevarnost, da se razširijo kužne bolezni, zato hite pokopavati padle, kar je pa na Krasu silno težko, ker manjka zemlje.

Bojišče nudi strašno sliko. Pred italijansko ofenzivo so že začele zoreti

do začeli uničevalno vojsko, da bodo skušali vse uničiti, kar bodo dosegli njihovih topovi in letalci. Predvsem nameravajo baje metati zažigalne bombe na žitna polja, da bi jih tako uničili.

Letalski napadi. V noči od 5. do 6. junija je priletelo večje število sovražnih letalcev čez bojno črto na Primorsko in na Kranjsko, ena skupina je prišla celo že v bližino Ljubljane. Metali so bombe na mesta in vasi in ubili pri tem nekaj domačinov. Najbolj so baje obmetavali z bombami St. Peter.

Hudi topovski boji na tridentinski fronti. Zadnje dni poročajo, da se je vnel na južnem Tirolskem in severno od Asiaga hud topovski ogenj.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Živahniji topovski boji se tuintam zlasti v Karpatih še vedno ponavljajo. — Naši so odbili tudi par polzvedovalnih napadov.

je pa podelil tržaški škof dr. A. Karlin zakrament sv. mašniškega posvečenja 5-gg. bogoslovcem tržaško-koperske škofije, ki so bivali v tem letu v ljubljanskem semenišču.

Že četrti slovenski duhovnik naše škofije — padel. Od sovražne granate zadet je padel izvršujoč svoj duhovski poklic na italijanskem bojišču vojni kurat dr. Ivan Andolšek, bivši prefekt na c. kr. akademiji »Terezijanišče« na Dunaju. Pokojni je bil rojen 1. 1885. v Sodražici. — (Pred njim so umrli na vojni oziroma vsled vojne gg. Rozman, Bulovec, Gnidovec.) Dr. Andolšek je bil sila vester v izvrševanju svojih dolžnosti ter je bival skoraj neprestano v ognju 10. soške bitke. Vojaki so ga ljubili. Mir njegovi duši!

Pomoč. Vsled posredovanja deželne odbora kranjskega je naročil ljudski prehranjevalni urad na Dunaju podružnični vojnižiteljski prometnega zavoda v Ljubljani, da odkaže potrebno množino semena dotenjskim občinam v trebanjski in novomeški okolici, ki so bile prizadete po toči, da bodo mogle poškodovano polje iznova obdelati. — Za pogorelce v Hruševju in Nemški vasi je predlagal drž. poslanec dr. L. Pogačnik izdatno državno podporo v živilih in stavbnem materialu; pripočel je vojni oblasti, naj bi dala daljše dopuste dotičnim posestnikom in njih sinovom.

Davčne urade v Kranjski gori, Radečah in Senožečah bo finančno ravnateljstvo za Kranjsko vsled ministrske odredbe z 31. julijem 1917 začasno opustilo. S 1. avgustom se bodo združili z davčnimi uradi v Radovljici, oziroma Krškem in Postojni.

Novi ogrski ministrski predsednik grof Moric Esterhazy je star šele 36 let. Mož je zaveden katoličan ter tudi častni podpredsednik katoliške deželne zveze.

Naliv s točo. V petek zvečer, 8. junija, je bil v Ljubljani in okolici naliv. Okrog Rudnika je klestila tudi toča. Po nekaterih krajih Belekrainje je isti dan toča napravila precej škode.

Nesrečna pot. V Trstu je pri svojem očetju, ki je lahko ranjen, nekaj dni prebivala g. Irma Menzel, žena železniškega uradnika iz Draždan. V noči med 1. in 2. junijem je padla bomba prav na dotično hišo ob velikem kanalu; prebila je streho in dvoje nadstropij. Pri tem sta bila mrtva gospa Irma in njen petletni sinček Gvidon.

Vojaške novice.

Državni zbor — soški armadi in nje vojskovodju. Predsednik državnega zbora dr. Gross je poslal gen. polkovniku in vojaštvu njegovemu v imenu zbornice brzojavko, v kateri je izrazil občudovanje, hvaležnost in častitke poveljniku in hrabrim junakom. Gener. polkovnik pl. Borojević je odgovoril državnim zbornici: »Za prijazne čestitke, katere je avstrijska zbornica izrekla meni in soški armadi, se pristočno zahvaljujem. Veseli me, da morem javiti, da

se sinovi vseh avstrijskih narodov v bratski slogi bojujejo kakor levi in si pridobivajo nevenljivo slavo.« Zbornica je sprejela ta brzojav z živahnim ploskanjem in živio-klici.

Odklikovanje. Duhovski zaslužni križec 2. vrste na belo-rdečem traku z meči je prejel vojni kurat 17. pp. g. Janko Gogala.

18 zdravnikov. Ob zadnji deseti italijanski ofenzivi je padlo 18 avstrijskih zdravnikov, ki so izvrševali samarijsko in zdravniško delo na fronti. Slava jim!

Vlak je povozil pri Hrastniku črnovojnika Valentina Klonovška. Mož se je najbrž omočil z vinom, da je zadremal in zaspal ter preslišal dohod vlaka.

Ugodno za mir. Nekateri listi na Angleškem so jeli odkrito pisati, da utegne Rusija izstopiti iz sporazuma. V tem slučaju bi bil posebni mir z Rusijo skoraj gotov.

Za vojni muzej nam je poslal zopet dve zanimivi, ročno slikani kartici Žani Miklavčič tam od tirolske skupine žarometalcev. Podpisani so še: Fr. Tihelka, Ant. Bric, Fr. Čermak.

Dolgih 26 mesecev so čakali in slednjič le dočakali pisma iz Rusije starši infanterista Jožefa Bajca, doma iz Liberge (Šmartno pri Litiji). Imeli so ga že za mrtvega, zato so se tembolj razveselili nenačnega obvestila.

Postrežitelj črnovojnik Fr. Simčič poizveduje, kje bi se nahajala njegova žena Franja Simčič iz Podgorice-Brdo, Kozana. Naznani naj se uredništvu »Domoljuba«. — Enako želi izvedeti za svojo družino Franc Fister iz Šempasa, zdaj pri trenu, voj. p. 55. (Posreduje uredništvo.)

Ob zadnji italijanski ofenzivi je padlo v Čepovan čez 100 granat in 12 bomb. Človeških žrtev ni bilo. Nad Ajdovščino sta pribrela dva italijanska zrakoplova in vrgla štiri bombe na polje; v bližini Šturij so padle tri na njive, ena v neko kuhinjo, ne da bi se razletela. Tik kuhinje je spalo 14 oseb. Ena bomba je udarila zraven nekega vojaškega hleva. Nekateri vojaki so iz radovednosti hiteli na prosto; trije so svojo zvedavost plačali s smrtjo, dva sta bila ranjena.

Ruska armada. Vrhovni poveljnik ruske vojske Aleksejev je dobil naslednika — generala Brusilova. Aleksejev je pridržen vladi, da bo na razpolago, ko ga bodo potrebovali. — Iz Rusije bodo najbrž prišle v bližnji priložnosti presenetljive novice. Govori se, da se z veliko naglico pripravljajo državljanska vojska. Glasilo delavske in vojaške stranke zahteva, naj se vsa ministrstva demokratizirajo.

Razne novice.

Za pravice železniških uslužbencev in uradnikov. Dne 1. junija so bili slovenski poslanci dr. Korošec, dr. Ravnihar in dr. Rybač pri železniškem ministru baronu Forstnerju, da zahtevajo pojasnila glede na takozvani službeni jezik pri železnicah

in na prestave slovenskih železniških uradnikov. Poslanci so ministru predložili celo vrsto pritožb. Minister baron Forstner je odgovoril, da se naredba glede službenega jezika zlorablja, ako se tolmači tako, da je železniškimi nastavljenecem celo zasebno slovensko medsebojno občevanje v službi prepovedano in da se ta naredba na delavsko osebo sploh ne nanaša. Minister je prosil poslance, da naj mu vsako tako zlorabo sporoče, nakar bo dal krivce eksemplarično kaznovati.

Kdor drugim jamo koplje... Posestnik K. Vranc iz Loke na Štajerskem je dogovorno s svojo hčerjo hotel zastropiti svojo ženo, ki je z njo živel v prepiru. Pomešal je v moko strupa. Slučajno je pužena iz te moke napravila kosilo možu in hčeri, ki sta oba nevarno zbolela; le s težavo so ju rešili. Mož in hči sta pod ključem.

Pri birni v Pragi je bilo tudi 79 slovenskih begunskih otrok, ki so nastanjeni po Češkem. Na prebivalstvo so napravili najboljši vtis. Birmanke so po končani slovesnosti zapele nekaj Marijinih pesmi, ki so jih Pražani z zanimanjem poslušali.

Draginja v Parizu. Tudi Francozi čutijo pomanjkanje in draginjo. Dne 2. junija so nastali v Parizu veliki nemiri zaradi neznosne draginje. V nekaterih podjetjih so delavci prenehali z delom. Policija je zaprla zlasti veliko inozemcev.

Odstop viade na Španskem. Par mesecev je komaj, ko je prijel za krmilo španske vlade ministrski predsednik Garcia Prieto. Dne 8. junija je odstopil. Vzrok je baje napetost med Francijo in Španijo. S padcem se vnanja politika ne bo izpremenila.

Mesto uničeno. Dne 7. junija je jel delovati ognjenik San Salvador ob obal. Tihoga morja. Blizu vznožja 1950 m visoke ognjene gore leži lepo mesto istega imena (San Salvador), ki šteje okrog 6.000 prebivalcev. Poroča se, da je popolnoma uničeno; zraven je porušenih še 6 manjših mest in razdejana vsa okolica v obsegu 30 milj. Prebivalci tabore ob cestah in vrtovih. Mesto San Salvador, ki je imelo lepo škofijsko cerkev, vseučilišče, mnogo bolnišnic, veliko knjižnico, je bilo po potresu močno prizadeto že l. 1854., 1872. in 1879.

Upor na Kineškem. Revolucija je izbruhnila v severnem in srednjem delu Kitajske. Z uporniki je potegnil tudi del armade. Vasi gore. Veliko ljudi je mrtvih.

Dopisi.

Ljubno na Gorenškem. Dasi v tako resnih in težkih časih smo imeli letos tako lepo procesijo sv. Telesa dan, kakor še nikoli. Tu pri nas nastanjeni vojaki so se udeležili procesije in so obnašali jako izpodbužno; pri blagoslovih so napravili spalir in tudi oddali častni strel. Vsa čast tako vrlim častnikom in vojakom! Bog jih čuvaj in spremljaj! — Tukajšnji poveljnik skrbi povsod za vzoren red, za kar se mu iskreno zahvaljujemo. Sploh se z vojaštvom naše ljudstvo prav dobro razume; pomagamo drug drugemu, kar le moremo. — Suša tudi pri nas gospodari; krme bo malo. Tudi slana nam dne 23. m. m. v jutro ni prizanesla. Pokvarila je dokaj fižola. Bog nam daj kmalu lepše boljše čase!

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Dolga zima in suha pomlad. — Naše polje. Spomladi se je poznalo, da je rast zaradi hudega mraza in dolge zime zelo zaostala. Zemlja je bila zamrznjena čez 1 m globoko. Dokazalo se je, da je bila lani 20. aprila 1 m globoko pod zemljo prst ravnokotno topla kakor letos 14. maja. Do velike noči nismo imeli skoro prav nič solnca. Aprila se je to naglo izpremenilo. Lani je solnce sijalo od 20. aprila do 14. maja 236, letos 524 ur. Zemlja se je naglo in dobro ogrela. Ker je pozimi globoko prezebla, je bila prav pripravna za dobro rast. Nekateri izkušeni možje pravijo, da je po hudi zimi navadno dobra letina. Po hudem mrazu pride skoro redno tudi toplo poletno solnce. Zdaj imamo skoro prelepo vreme, na mnogih krajih se suša že prav občutno kaže. Sicer pravi stari pregovor, da vzame suša le en kosec kruha, moča pa tri, vendar se nasledki suše na pridelkih precej poznajo. Pesu so spomladi žuželke obrale, zdaj pa vsled pomanjkanja vode ne more rasti. Še slabše je z zeljem, ki ga marsikje še saditi niso mogli. Krompir vene, čeprav ima rad sušo, pa le do gotove mere. Prav slabo bo tudi s pozno sajeno turščico, s prosom in fižolom, če ne bo zadosti dežja. Strn je pa večinoma lepa. — Prva košnja pa najbrž od l. 1908. že ni bila tako slaba kakor bo letos. Zdi se skoraj, da so v hudem mrazu tudi korenine boljnih trav pozeble. Skoro povsod je trava precej redka in majhna. Še za to malo število govedí, ki jo še imamo, bo komaj še zadostovala. Država je vso košnjo zaplenila. Nihče ne bo smel sena drugim prodati. Pri nas sena še za lastno rabo ne bo, oddali ga bomo prav težko. Želeti bi bilo, da deželna vlada že zdaj to natančno dožene in potem skrbi, da se bo na Kranjskem letos le malo zahtevalo. Do zdaj postava še ni bila razglašena po občinah. Če ne bo imel kmet krme, ne bodo imeli meščani mesa.

Živina v Nemčiji. Na Nemškem se prav bridko maščuje, da so na glavni pogoj prehrane, da je treba kmeta varovati, premalo pomislili. Zdaj je očito, da živine res primanjkuje. Lani in predlanskim so dovoliti teleta klati; zdaj ni zadosti mlade živine, teleta dajo le malo mesa. Zaradi pomanjkanja mesa bodo morali začeti tudi mlečne krave klati. Še hujše jih je prestrašilo nizko število zaklanih prešičev. Tam mora vsak gospodar, ki doma prešiča zakolje, klanje naznaniti. V letošnji zimi je bilo 5 milijonov manj prešičev priglašanih za domači zakol, kakor druga leta. Po mestih govorijo, da so se kmetije bali splošnih kart na meso. Menili so, da se bo vse rekviriralo, kar so zaklali. Poklali so torej prešiče kar na tihem. — Kmetje pa pravijo, da je to neresnično. Vlada je določila tako nizke cene, da so kmetje izgubili veselje za rejo. Krme je vsled slabe letine in pomanjkanja tujega uvoza povsod primanjkovalo.

Razsajale so tudi kužne bolezni, ki so pobrale na tisoče mladičev. Zelo nevarno je v sedanjih razmerah cene značno zni-

žati, ker se zna s tem kmetu veselje do dela vzeti.

Kužne bolezni so se tudi med nami že prikazale. Nevarno je vedno male prešičke na semnju kupiti, kamor se po raznih prekupcih prav lahko kuža zanese. Zadostuje, da se le er tak bolnik pripelje domov, pa so vsi prešiči gospodarjevi in cele vasi v nevarnosti. Kadar vidiš, da ima prešič drisko, krmežljave oči, modra ušesa, povešen rep, je to gotovo znamenje kužne bolezni. Ko bi smel, bi bilo najboljšje, da tako žival precej zakolješ. Tako pa moraš glavarstvu, oziroma županu javiti boazen. Najboljšje bo seveda, če imate povsod zadosti plemenih živali doma, da ne bo treba na tujem mladičev kupovati. V tem smeres napredovali. Plemenih svinj je veliko več kakor jih je bilo druga leta; zato vidimo, da letos ni tako pomanjkanje mladičev kakor lani.

Prešičereja na Srbskem je bila po vojski zelo uničena. Vojaštvo je preskrbelo, da so začeli ljudje prešiče v veliki meri zopet rediti. Zdaj so jih iz Srbije veliko odpeljali na Ogrsko. Prve vagonce so prejeli v Budimpešti. Ogri svoje prešiče zelo drago prodajajo v Avstrijo, cenejšje srbske pa sami uživajo. Tudi cene za govedo so jim zvišali čez najvišje cene, ker drugače niso hoteli dati živine za mesec maj in junij. Najvišje cene so bile že prej precej višje kakor naše, navadno 3 do 5 K. Pravijo, da se je tudi moka na Ogrskem prav lahko dobila, če je plačal kdo zanjo 6 K z 1 kg. Vse to je seveda grdo oderuštvo.

Detelja za špinačo. Na deteljo so bili Dunajčani zelo hudi. Ko so jo prodajali, so nekatere ženske vpile, da bodo vsako pobile, katera bo deteljo kupila. Nekatere so vendar poskusile in videle, da je prikuha iz dobre detelje boljša kakor iz prave špinače.

Sladkor za vkuhavanje sadja. Lani so dobile gospodinjje po 5 kg sladkorja za vkuhavanje sadja. Nekatere so se oglašile, sladkor dobile, toda ničesar vkuhale. To je bilo ravno tako, kakor s semenskim žitom jeseni 1915. Dobilo se je le semensko žito. Mnogi so se oglasili, prejeli pšenico, ki je pa šla v mlin, namesto na njivo. Letos torej za vkuhavanje sadja ne bo mogoče dobiti potrebnega sladkorja. Najbrž tudi ne bo sladkorja za napravo petijota. Našega sladkorja se porabi zelo veliko za zveznike, armado in nevtralne dežele. Najbolj varno bo, če začneš sam s sladkorjem varčevati. Če ne bo kmalu zadosti dežja, bo letošnja sladkorna pesa slaba, torej bo tudi sladkorja malo. Če brš hotel napraviti petijot, si boš moral sam sladkor pritržati. Nemogoče seveda ni, da bi se nazadnje ne dobil sladkor za petijot.

Bencin za mlačev. — Petrolicj. Mnoge je skrbelo, če bo mogoče bencin za mlačev dobiti. Tem sporočamo, da se bencin dobi, kolikor ga kdo rabi, če je drugo v redu. Naroči se kakor po navadi v čistilnici v Trstu ali na Reki. Petrolej je prepovedano dajati le do 31. avgusta tekočega leta. Potem se bo baje lahko dobilo dosti petroleja. Nespametno je torej dajati za petrolej, ki se bo šele pozneje rabil, dragocena živila, ki si jih odtrgaš od svojih ust.

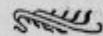
Zdaj je več gospodarjev, od katerih zahteva davčna oblast napoved osebne dohodnine. O tem bomo o priložnosti še več govorili. Davčna oblast mora vsakemu, ki o njem sumi, da ima čez 1600 K letnih dohodkov, poslati tiskovino za napoved osebne dohodnine. Vsak, kdor je lani plačal dohodnino in ni prejel letos še nobenega poziva, da napravi napoved na poslani tiskovini za c e b n o d o h o d n i n o (to se mora izrecno imenovati), naj pismeno prosi za to tiskovino, da ne bo osebno klican k uradnemu zaslišanju. Če je napoved pismeno napravil, ni treba osebno zaradi tega k uradu.

Mlado bičevje (trstika, tršča) kot krma.

Vsled pomanjkanja krme je želeti, da se pritegnjo za živalsko krmo tudi take rastline, ki se doslej kot krma niso vpoštevale, ker ni bilo pomanjkanja boljšega blaga.

Tako krmilo, ki bi bilo treba nanje opozoriti, je mlado bičevje, (trstika, tršča), ki se posuši in zmelje. Moka iz te rastline je primerna za prašiče. C. kr. urad za ljudsko prehrano opozarja na to okolnost, ker bi pravočasna in strokovna uporaba bičevja (trstike) bila na veliko korist splošnosti. Primeren čas za nabiranje tega krmila je čas pred cvetjem (t. j. po košnji ali pred žetvijo), ker rastlina še ni pretrda in še ne oleseni; takrat tudi delo po sicer močvirnatih krajih ni pretežavno. Bičevje naj se nizko odreže in na zraku ter solncu posuši; med tem se mora večkrat obrniti. Popolnoma posušena rastlina naj se spravi v zvežnje in zloži. Zvežnji morajo biti popolnoma suhi.

Oddelek za nadomestilno krmo pri dunajskem uradu za ljudsko prehrano (Wien I., Trattnerhof 1) kupuje mlado, na zraku posušeno bičevje, kakor tudi moko iz tega blaga. Mline posojuje omenjeni zavod.

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

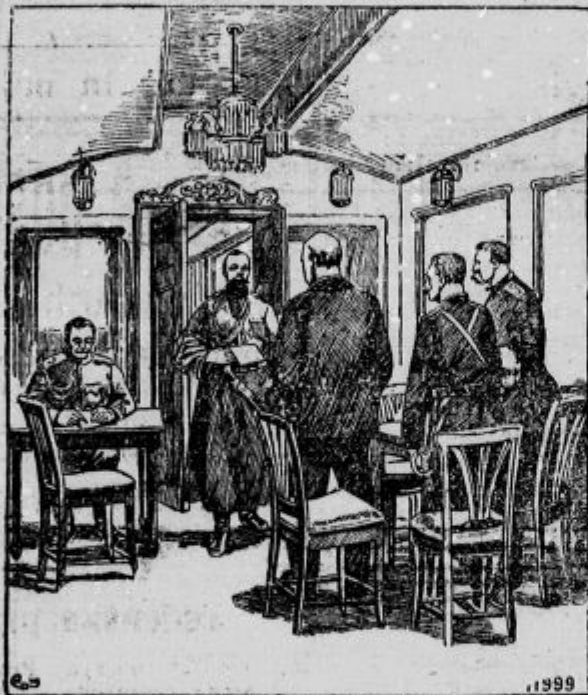
Bojno poje, 26. 5. 1917.

Tu bomo kmalu pozabili, da je vojska; cele dneve ne pade ni en strel! Ponoči še, ponoči! Ponoči streljajo straže, ker jim je dolgčas! Podnevi pa, kakor da je vse izumrlo. Seve, iz strelskih jarkov se ne smemo pokazati; če se kdo pokaže, takoj začnejo pokati ruski šrapneli! — Lepo je zjutraj, ko se dani. Na vzhodu se prikaže rožnoderča zarja in vsa narava zažari v rdečkasto-zlati barvi. Bujna zelena trava se blesti v jutranji rosi kakor posuta z biseri. V bodečih žičnih pregradah se oglašajo prepelica s svojim močnim »pet-pedi«, v zraku žvrgoli škrjanček svojo vedno-lepo pesem. Ob takih jutrih se nehote spomnim svoje domovine, kjer v zlatem žitu prepeva prepelica in se nad blagoslovljenim poljem dviga škrjanček. In nikjer ne poje pre-

pelica tako lepo in ne zvržoli škrjanček tako veselo, kakor na domačem polju poleg domače vasi! In nikjer ne vzhaja sonce tako krasno kot izza domačih gor!

Lepi so tudi jasni gališki večeri! Na milijone zvezdic miglja na nebu, kakor bi mali angelci božji kukali z dróbnimi, zaspanimi očki skozi majhna okenca, kaj delajo ljudje na zemlji. — Ob takih večerih se zberejo moji Slavonci v strelskem jarku, tamburice zaigrajo, otožna slavonska pesem se razlegne po prostirani poljani gališki. O domovini pevajo moji Slavonci, o svojem zelenem Sremu, in solze jim igrajo v očeh. Jaz pa mislim na svojo lepo Kranjsko, na svojo zeleno Dolenjsko — in težko mi je pri srcu! —

Pogosto slišimo tudi, kako Rusi prepjevajo — počasi in zategnjeno; vse njihove popevke so podobne cerkvenim pesmim!

Ruski car se odpove kroni.

Tudi godala slišimo, po glasu soditi piščalke — flavte in klarinet. —

Toda kako dolgo bodo trajala ta lepa jutra, ti bajni večeri, ti mirni dnevi?! —

Prizor na bojišču.

29. maja 1917.

Dragi bralci »Domoljuba«! Naj tudi jaz kaj povem o »zarukanem« polentarju. Sedeli smo v strelskem jarku. Solnce nas je ogrevalo in sušilo, ko nas je prejšnji dan prav pošteno dež namočil. Bili smo prav židane volje. Samo nekaj nas je motilo: tu okoli nas je vse polno mrtvih Italijanov. Nič kaj prijetni duhovi niso prihajali v naše brloge. Bilo jih je pa toliko, kot snopja na pšeničnem polju ob žetvi... Kar naenkrat pride poročilo, da se pripravlja sovražnik na napad. Marsikateri si misli, da smo kar od strahu prebledeli. Toda uprav nasprotno! Komaj smo čakali, da se je Lah vzdignil iz svojih kritij. Prave živahnosti pa ni bilo med njimi; videlo se je, da gre vse le s silo in priganjanjem naprej. Kaj pa mi? V

naših jarkih je zapela harmonika, tam za nami so pa jeli s svojo muziko kanončki. Ni trajalo dolgo in pred nami je vse zopet ležalo mrtvo na tleh. Kar jih je ostalo, so ali bežali nazaj ali so se pa dali ujeti. — Nobene stvari se Italijan bolj ne boji, kakor če je primoran Slovenec ali Hrvat napasti. Pozdrav! — Janko Kokalj iz Ihana, zdaj pri gorskih strelcih.

V spomin padlemu tovarišu Ivanu Porenta.

Bilo je 31. januarja t. l. ob pol dvanajstih dopoldne, ko sem šel po postojankah od 11. k 9. stotnji. Korak se mi je ustavljal in nisem vedel ali bi šel nazaj, ali naprej, ker je tako močno bruhal sovražni artiljerijski ogenj na naše postojanke. Vdan v voljo božjo sem šel naprej in sem srečno prišel do 9. stotni-

Listek

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržaj.)

(Dalje.)

9. Zenitovanje.

Zenitovanjsko jutro je napočilo.

Gostje so se zbirali v takratni pisani noši na okrašenem dvorišču livarne. Henrik v dolgi črni suknji in v visokem, trdem klobuku stopi ob strani svoje sestre na dvorišče. Vse oči se radovedno vpro v postavno, tujo žensko. Lepo se ji je prilegala dolga, pisana svilnata obleka, rmenkaste lase je imela na drugačen, tuj način poravnane, čeznje pa se je vsipala z bleščočimi jantari posuta lasna mrežica. Vrat so ji objemali rmeni in zeleni biserni kamenčki in zlatorjavkasta kožuhovina je obrobila suknjato naramno ogrinjalo. Kaj tako lepega malomeščani še niso videli. Šepetanje o njeni lepoti in dragi obleki se je širilo med svati. Nekako plaho se umaknejo in jima napravijo prostor.

Obraz starega Rudnika je ponosno zarel, tako je hotel imeti. Vedno se je imel za nekaj več od navadnih ljudi z običajno vsakdanjostjo. On, ki so njega slavo peli zvonovi raz sto zvonikov, se ni menil za vsakdanjosti posameznika, zato pa tudi ni imel noben sosed vpogleda v njegovo družinsko življenje.

»To si lahko osnaži vsak sam, kakor likam tudi jaz sam na tihem svoje zvonove. Ko je vse vglášeno in osnaženo, potem naj gredo med svet. Če se ukrade pega iz vsakdanje svetne unazanosti v srce in če se delo opravi, zato ne more nihče kaj; — toda, če tega človek ne očedi in ne osnaži, je lenuh in prostak.«

Tako je menil zvonar.

Danes je bil dan po njegovem srcu. Poslopje je bilo od vrha do tal pobeljeno, tramovje nanovo pobarvano, vrata okrašena z belimi, modrimi in rdečimi astrami in njegovi otroci v narodni noši. Ni se mu bilo treba sramovati, kdor je bil z njimi.

Rozika je stopala oprta na Jožetovo roko čez prag svojega domovja in otročjih let. Svilnata obleka je široko valovila okoli bokov in belkasta, s pisanimi cvetkami prepletena ogrinjalka je tesno oklepala visoko, vitko postavo. Dolge, bele pentlje ogrinjalko so se rahlo stresale pri vsakem Rozikinem koraku. Na zlatokostanjevih lasih je imela pritrjen majhen, a nežen mirtin venček in poleg njega z biseri posut oglavnik.

»Glej, glej! Cisto gosposka je nevesta; celo z Dunaja ji je oče naročil poročno opravo,« so šepetale žene med seboj. Marsikatero oko je zrlo z dopadanjem cvetočo nevesto.

Zvonovi v mestni cerkvi so se oglašili. Svatje se uredi in po godbinem taktu korakajo čez trg v cerkev.

Najprej naj bi bila katoliška in potem luterska proka, tako sta se domenila:

Ivan Stare.

je, do kraja, kjer je bil nastanjen moj tovariš Janko Porenta. Ko sem prišel k njemu, sem mu voščil dobro jutro, čeravno je bila že ura dvanajst. Odgovor njegov je bil: Bog daj! Nadaljeval sem pogovor par minut, nakar mi pravi, naj grem k njemu v njegovo luknjo. Jaz sem se branil tega povabila, kakor še prej nikdar in sem rekel, da grem najprej k bratu. Odgovor njegov je bil: »No se pa nazaj grede oglasi.« »Se bom,« sem mu odgovoril; in tako sva se ločila. Komaj sem naredil deset korakov od njega, pa pribuči od laške strani 15 cm granata in udari ravno na mesto, kjer je bil moj tovariš na stanovanju. Takoj se zasliši stok in jok težko ranjenih in med njimi je bil tudi moj tovariš Janko, ki je zadobil težko rano ravno pod pljuča. Moral je drugi dan v Stanjelu zatisniti oči za vedno. Škoda dobrega in nadarjenega fanta! Naj mu ostanejo v spomin te vrstice, ki sem jih spisal danes med gromenjem topov.

Henrikom, ki je to zahteval z ozirom na svojo sestro. Katoliškemu župniku niso tega povedali, da bi ne delal kakih ovir.

Kako je Rozika opravila spoved, kako sta se pomenila z župnikom, vse to je zagrnjeno s tajnostjo. Toliko je znano, da je šla s težkim srcem v cerkev.

Cerkvena vrata so bila odprta na stéžaj in po protestantski cerkveni ladiji so stopali svatje proti katoliškemu prezbiteriju. Henrik je bil ukazal posuti po tleh s cveticami, s preprogami je bil pregrnjen protestantski križni oltar, ki so mimo njega šli, klečalnik bogato okrašen in različnost jesenskih cvetic se je razvrščala ob marmornatem križu na oltarju tako, da je bil skoro ves v cvetju.

Rozika se ni ozrla tja, ko so šli mimo. Kri ji je planila v obraz in čelo. Tu je zašepetal Henrik: »Poglej, Rozika, kako sem ga dal okrasiti, kakor je pri nas navada.«

Vsa v zadregi je dvignila oči proti prenapolnjenemu oltarju. Kaj naj reče? Kot ponižna nevesta hoče stopiti pred Boga, priprosto kakor je bila navada med sorodniki in znanci. To preobilje pa jo je skoro plašilo. »Ljubi Bog,« ji je molilo srce, »naj ne bodo meni v čast, ampak tebi in tvojemu križu, da naju blagosloviš.«

Sramežljivo in tiho se je zahvalila Henriku: »Henrik, hvala ti, vse preveč si se potrudil.«

Sprevod dospe do katoliškega oddelka cerkve. Šele tu se Roziki olajša srce in se čuti domačo. Tu so gorele sveče na visokih svečnikih, ki jih je vtil njen oče in jih podaril cerkvi. Tabernakelj je žarel v svetlobi, duhovnik je pristopil k oltarju in sveta maša se je pričela. Vsa zatopljena je klečala nevesta s pripognjenim obrazom in sklenjenima rokama. Vroče molitve so ji kipele iz zdvojenega srca proti oltarju.

Na moški strani je stal Henrik nekoliko sklonjen s strnjenima rokama. Zopet ter zopet so se mu težko dvignila široka prsa. Duša njegova se je dvigala od oltarja in bolešno iskala odsotnih staršev. Pa se je zopet predramil in Boga prosil blagoslova svoji ljubezni.

Ženin in nevesta pristopita k oltarju. Henrik se trudi, da bi česa ne izgrešil in s tem ne motil obreda. Roziko pa je skrbelo, če bo prav naredil in če se je tudi otesla te posvetne skrbi, je strah za Henrika vendar ni zapustil. Za vedno združujočo bedaredico »da« sta izgovorila in konec je bil prej, nego sta se zavedla poročenca.

Od tod je šel sprevod po koru k luterovskemu srednjemu oltarju. Kovano omrežje, ki ga je obdajalo, se je hrupno zaprlo in pastor je pričel svoj dobro opipljeni govor. Mladi zvonar je pazljivo poslušal. Tako premišljeno je pastor redkokdaj govoril. Staremu Rudniku je nagovor ugaljal; s področeno pazljivostjo je zrl na govornika in prav dobro je občutil ono lažkanje, ki je šlo na račun njegove časti.

Rozika pa je sedela vsa zbegana. Zastonj se je tolažila: »Miruj! Čemu ti utripilje srce! Saj pastor ne govori nobene besede, ki bi je mestni župnik ne mogel potrditi. Saj se ni treba bati vsakega stavka že naprej.«

Zastonj je srce, ki jo je prignalo v to zadrego, prigovarjalo razumu, ki ji je krat-

ko pa jasno govoril: »Ti ne spadaš sem pred ta oltar.«

Krčevito stisne roki in granatne kroglice rožnega venca se globoko vtisnejo v meso. Molek je nesla s seboj kot vidno znamenje svoje katoliške vere pred lutrovski oltar. Henrik jo je sicer prosil: »Denga v žep, preden prideva pred pastora.« Toda ne, samo tega ne. Pastorjev govor v svoji dolgočasnosti jo je razburjal.

»O, da mora biti Henrik protestant!« je vzdihovala njena razdvojena notranjost. Toda sedaj je prepozno. »A—men«, je končno udarilo na uho.

Henrik stopi iz klopi. Ženin in nevesta sta se oddahnila, ko sta s cerkvenih vrat stopila na solnce. Pogledala sta se, podala sta si roki oba z istim neprimernim občutkom: »Hvala Bogu, da je že konec —«

In sedaj je govorilo srce s pogledi: »Moj si in jaz sem tvoj vse življenje.«

Zažarele so jima oči in gorko sta si stisnila roki. (Dalje.)

Junakom — rojakom.

Tudi ožji domovini
moji vojna ni zanesla;
na vse kraje po tujini
nas je križem svet raztresla.
Mala je župnija naša;
dosti pa krvavih žrtev.
Marsikdo najboljših — žal — je
naših mož in fantov mrtev!

Hiše bele, osamele
tožijo ob vinskih gričih,
plakajo cerkvice bele
po predragih jim mrlcih...
Tarnajo za gospodarji
naša polja, njive plodne;
kot neveste zapuščene
so gorice vinorodne.

Plakajo doma ostali:
bore deca, tožne ženke;
leve zorne v tihi žali
točijo solzice grenke.
Z boljo v srcu, s tužo v duši
iščejo vas v mislih svojih
po krvavih bojnih poljih,
v vaših mukah, ljutih bojih.

Molijo za vas, junaki,
za može, očete, sine,
ki življenje svoje dali
na oltar so domovine.
Težka bol je vaša zguba;
toda misel nas tolaži:
ravno vaša smrt prerana
težke čase spet ublaži!

Domovina vas je zvala
kot stotisoče dandanes! —
Kar vas Mirna je zibala,
kar krstil vas sveti Janez:
pokoje mrtvim, slava živim,
oj junaki, oj rojakil!
— Če nas Mirna več ne združi,
snidemo se nad oblakil!

Vide z Mirne.

† Župnijski zaščitnik.

Kdor bo dajal doto...

Ali imate že skupaj doto za svoje otroke? Preskrbite si jo lahko na ta način, da podpišete potem zavarovanja nekoliko 6. vojnega posojila. Za 1000 K nominale se plača pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani takoj 201 K in potem 47 četrtletnih obrokov po 11 K, skupno 718 K za tisoč kron. Ako zavarovanec prej umrje, se takoj po smrti odda obligacija za 1000 K nominale izročitelju police. Največja zavarovalna svota: 4000 K.

Vsled zmage pri Jamljah in vsled boljših in večjih nad, da se doseže ugoden mir, so zvišale dunajske banke svoje podpise na 6. vojno posojilo za več kot 100 milijonov kron. Tudi praške banke so pod tem vtisom znatno poskočile s podpisi. — Čas za podpisovanje 6. vojnega posojila je do 22. junija.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 4 1/4% brez kaknega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Tedenska pratika.

Petek, 15. junija: Praznovanje presv. Srca Jezusovega. — Po vsi Avstriji spravno sv. obhajilo za mir. — Sv. Vid, Modest in Krescencija, muč.

Sobota, 16. junija: Sv. Frančišek Regis, misijonar jezuitskega reda. († 1640.) — Sv. Beno, apostol polabskih Slovanov. — Sv. Jošt, opat. — Sv. Luitgarda.

Nedelja, 17. jun., (3. pobinkoštna): Evang.: Prilika o izgubljeni ovci. — Sv. Adolf, škof. — Sv. Rajner. — Sv. Alena, belgijska svetnica.

Ponedeljek, 18. junija: Sv. Feliks in Fortunat. — Sv. Marka in Marcellin.

Torek, 19. junija: Sv. Gervazij in Protazij, muč. († 387.) — Sv. Julijana Falkonerijska, († 1344.) ustanoviteljica služabnic Device Marije.

Sreda, 20. junija: Sv. Silverij, muč. († 540.) — Sv. Florentina.

Četrtek, 21. junija: Sv. Alojzij, zaščitnik mladine. († 1591.) — Sv. Rufin. — Sv. Marcija.

Solnce vzhaja ob 4. uri 1 min., zahaja ob 8. uri 1 min.

Luna: Mlaj 19. junija ob dveh popoldne.

Sv. Francišek Regis.

(† 1640.)

Rojen v Narbonne na Francoskem je hodil Francišek na gimnazijo, ki so jo vodili jezuiti. Ves goreč za zveličanje svoje duše; je ustanovil s šestimi tovariši duhovno zvezo. V pravilih te zveze so bile tudi naslednje točke: Vsak član je dolžan ob gotovi uri vstati, učiti se in moliti. Vsak se zaveže, da bo govoril samo o poštenih in koristnih rečeh, da si bo zvečer vest izprašal, večkrat prejel sv. zakramente, da brez potrebe ne bo hodil z doma, da se bo izognil vsaki nevarnosti za greh, da bo pridno poslušal božjo besedo.

Te točke, ki so se mladeniči zvesto po njih ravnali, niso zgrešile svojega namena. Ostali so nepokvarjeni in čisti. V 19. letu je stopil Francišek v družbo jezuitov v mestu Tuluzu — kot angel v človeškem telesu, kot Alojzij v nedolžnosti in pokori. Na sebi je imel neprestano spokorno obleko; še celo bičal se je prav pogostokrat. Okoženim bolnikom streči — mu je bilo najljubše opravilo. Pozimi in poleti je hodil peš čez hribe in doline na najtežje misijone.

Bog mu je dal milost, da je dan svoje smrti že naprej vedel. Umirajoč je govoril: »O kolika sreča! Kako rad umrjem! Vidim Jezusa in Marijo, ki mi hitita naproti, da me popeljeta v domovino izvoljenih. O Jezus, moj Odrešenik, tebi izročim svojo dušo!«

Vide-tu za god.

Besni, rohani še boj krvavi;
goduješ tretjič kot vojak.
Zda, cvetk premnogo je v naravi;
za god ti damo šopek tak:

Cvetlice naše — vroče želje:
Gospod naj da ti srečo vsoli
Naj z bojnih te poljan popelje
v domovje z roko milostno.

da domovini spev o zmagi,
o srečnem miru boš zapel.
Junak si bil, prijatelj dragi,
za dom si živel in trpel.

Ivo G.

Razgretje je telesu zelo škodljivo, ker napravi temu sledeče ohlajenje telo vsprejemljivejše za bolezni in bolečine. Na dolgih marših, pri napornem delu se pa temu ni mogoče vselej izogniti in tako nastajajo revmatične bolezni, trganja v udih itd. Priporočamo, da se te odpravijo z masažami s Fellerjevimi bol lajšajočim rastlinskimi esencijskim fluidom z zn. „Eiza-fluid“. Priporoča ga mnogo zdravnikov. Mora biti vedno pri hiši. 12 steklenic franco stane K 7-32, edino pristen pri lekarju E. V. Feller, Stubica št. 16 (Hrvatsko). Mnogo nad 100.000 zahvalnic. (ff)

Za binškošti so se zglasili naslednji naši prijatelji-bojevniki s pozdravi domačim, znanim in bralcem »Domoljuba«: Podd. Fr. Andošek in Ant. Berdnik, ki sta obhajala že tretje binškošti na bojišču. — Nareda. Emil Klobčar, sprevodnik na visokih gorah. — Dragonci iz štrleških jarkov na ruskem bojišču: Jan. Mikec, št. Rupert na Dol; Ant. Knez iz Laškega; Al. Makše, Mirnapeč; Ivan in Fr. Nahperger, Celje. — Slovenski fantje cesarjevičevega pešpolka št. 17, ki naznanjajo, da so še vedno zdravi in še precej dobre volje: Desetniki A. Zupanc, Krka; J. Štrle, M. Baznik, J. Rožanc, enol. prostov. Joško Štrubelj; inf. J. Klopčič. F. Mostar, J. Novak, J. Majdič, Jož. Mohar, Jos. Remic. — Slovenski fantje in možje s soške fronte želeči v kratkem veselega svidenja: četovodja

Levakovič Ivan, Zatičina; strelci Pevec Franc in Češnovar Ivan, Skocijan pri Mokronogu; Miklavčič Jožef, Orehovica pri št. Jerneju; Hafner Franc, Forme pri Škofiji Luki; Oselj Fr., Voglje pri Kranju; Zupančič Fr., Višnjagora; Sori Josip, Zagorci, Stajersko; Grebenc Fr., Jakovčič Janez, Marko Janez, Zgornji Brnik; Rozman Anton.

S koroške fronte: Z veseljem v srcu sem se bil napotil v začetku najlepšega meseca majnika iz mojega 2000 metrov nad morsk gladino nahajajočega se brloga na težko pričakovani dopust, ki se mi je pa zdel le kot lepa, a kratke sanje. Komaj sem pozdravil ljubo družinico, starše, sestre, brate ter znance, že sem moral zopet odriniti nazaj v skalovje in večni sneg. Tu bom imel že kmalu domovinsko pravico, kajti nahajam se že tukaj, odkar so začeli nezvesti Lahi križati orožje z nami. Hvala Bogu, niso nam še napravili dosedaj mnogo škoda, in z božjo pomočjo jih bomo tudi v bodoče strahovali. Srčne pozdrave vsem bralcem in bralkam »Domoljuba« pošiljajo: Maksim Zupanc, Cret; France Verstovšek, Škofljavas; Simon Vodusek, Sv. Tomaž, Miha Pustek, Bizeljsko; Ivan Pogačnik, Borovnica; Matko Žerovec, Bled.

To in ono.

Boj za prednost.

Dvogovor karpatskega in dolenskega vojaka.
Spisal na karpatskem bojišču Fr. Stupica meseca maja 1917.

Vojak: Pogled čarobne te Karpatel
Tu v svežem zraku solnce sijje.
Dolenjec: Še lepše so dolenske trate;
po njih se vinska trta vije.

Vojak: Vrhovi krasni so karpatski;
razgled z njih lep je, čudovit.
Dolenjec: Krasnejši holmci so dolenski;
so raja srečnega odsvit.

Vojak: V Karpatih bistra voda teče;
celo zdravilna se dobi.
Dolenjec: Vodé Dolenjec piti neče,
saj trta vino mu rodi.

Vojak: V Karpatih rožice cveto
in ptičke milo se glase.
Dolenjec: Pa naše vse bolj nežne so;
spev naših ptič bolj vjema se.

Vojak: Mogočno tu grme topovi
vmes godba vbrano nam igra.
Dolenjec: Prečudni pač so ti glasovi;
mi pesem našo več velja.

Vojak: Lepot karpatskih več ne vem;
našel sem vse ti, kar sem znal.
Dolenjec: Jaz zanje pač sem skoraj nem;
dolenske le bom poiskal.

Vojak: S teboj, predragi mi Dolenjec,
še jaz povzdignil svoj bog glas:
Oba: Dolenjska nosi častni venec;
naj Bog ohrani ves nje kras!

Švabska. Neki kmetič tam na Švabskem se je zvečer večkrat zakasnil v pivski družbi v gostilni; navadno je prikolovratil malo natrkan na dom, kar je ženo močno dražilo. Prigovarjanje ni nič izdalo, zato ga sklene ostrašiti in s tem spraviti na bojišč pot. Napravi se za satana ter se skriva za neko drevo, ko je mož dobre volje v pozni uri prišel iz gostilne. Ko se približa svoji hiši, stopi strah izza drevesa. (»Wer ischt dös?«) »Kdo je ta?« vpraša mož ne preveč v zadregi. »Jaz sem satan,« golči z nizkim glasom našemljena žena. »Pojd sem, pa šapo mi podaj!« pravi kmet: (»i han dei Schwester zur Frau!«) — »imam tvojo sestro za ženo.«

Za razvedrilo.

Mali izdajalec. Mati: Francek, daj rokco teti za slovo. Kako se reče, ako se teta poslavlja? — Francek: »Hvala Bogu!«

Vzajemni dobiček. A: »Bodite tako dobri in posodite mi petdeset kron!« — B: »Vam rajši pet kron podarim, pa bova oba na dobiček!«

Razlika. Prva soseda: »Moj mož je tako vreden, da gre koj k spovedi, če se mu je sanjalo, da je kaj vzel.« — »Moj pa misli, če kaj vzame, da se mu je le sanjalo.«

Najnoviješe z bojišč.

Novi boji na Tirolskem. V Suganski dolini in na višinah Sedmero občin se je pričel topovski boj že 7. junija; trajal je do 11. junija, ko mu je sledil pehotni napad. Pravtako je poslalo italijansko poveljstvo v bližini Asiago po topovski pripravi močno pehoto v boj. Napadi so bili povsod brezuspešni in so bili večinoma zrušeni že v ognju naših topov in strojnih pušk. Severozapadno pri asijski kotlini, kjer je udi sovražnik v naše postojanke, so nastopile hrabre štajerske čete in prepodile Laha v protinapadu.

Vprašanja in odgovori.

M. R. — Hotedrška: Gotovo je še veliko ujetnikov, ki od njih še ni došla nobena dopisnica. Ako je Rdečega križa uprava naznanila, da brat še živi, se morete na to zanesti.

M. K. v Lembergu: Z dovoljenjem staršev se je treba zglasiti pri župenstvu ali pa kar pri glavarstvu.

A. S. L. — Boštanj: Za dopise, pesmi (če so kaj prida) in novice smo hvaležni; objavimo jih brezplačno. Za zasebne objave, priporočila itd. v obliki inserata — je pa treba nekaj plačati.

Sadjerejec: Naročite si pasti, ki jih rabijo za polhe z uspehom v kočevskem in ribniškem okolišču. Na ta način se hoste iznebijo grdega škodljivca, okoristili pa z okusno pečenko in dragoceno kožo. — Morda bo kdo sporočil »Domoljuba«, kje se naročajo take pasti.

J. M. — Rečica: Kolikor nam znano, teče podpora naprej tudi ob času dopusta.

J. St. — Buzet v Istri: Ako vojnopoštni urad ne more zaslediti naslovjenca, pošlje denar pošljatelju nazaj. Morda je pa denar in položnica izgubila v krivične roke. Pojdite vendarle z oddajnim listkom na pošto, kjer ste vročili denar, da bo poštni urad poizvedoval, kako in kaj.

Iv. Z. — vojna pošta 385: Kako bo po vojski? ... To je izključeno, da bi bilo treba še 6 do 8 let služiti. Kako se bo stvar uredila, o tem bo govoril državni zbor. Res je le, da je sedanja služba izredna.

Književnost.

Spisi Krištofa Šmida. Izšel je 16. zvezek spisov Krištofa Šmida v založništvu J. Krajec nasl. v Novem mestu, poslovenil frančiškan P. Blanko Kavčič. Ta novi zvezek vsebuje šest lepih pripovedk: »Roparski grad«, »Ptičje gnezdo«, »Poškodovana slika«, »Tiskovna pomota«, »Spominčica« in »Diamantni prstan. Cena 1 K; v trdi vezavi 1 K 40 vin.; po pošti 20 vin. več. Opozarjamo na ta novi 16. zvezek župnijske, šolske in izobraževalne ter vse druge ljudske knjižnice.

Potrebam časa primerna knjiga: L. Majdič: Nasveti za hišo in dom. V sedanjem času veliko za vsakdanjo rabo potrebnih stvari tudi za drag denar ni dobiti; če se pa dobe, stanejo veliko denarja. V tej knjigi dobimo polno praktičnih nasvetov, kako si take stvari iz gotovih snovi, ki si jih lahko kupimo, napravimo sami in si prihranimo tako denarja. Praktična knjiga (410 str.) nas pa tudi sicer pouči, kako pametno gospodariti, zato bo dobro došla vsakomur, v prvi vrsti seveda našim gospodarjem in gospodinjam. Nasveti obsegajo gospodarstvo v hiši, kmetijstvo, vinogradništvo, živinorejo, sadjerejstvo, čebelarstvo itd.; v knjigi je tudi več receptov za dobra jedila, zaves obravnava tudi domače zdravljenje. Dodelano je tudi obširno stvarno kazalo. Dobi-

se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in sta-
ne broširana s poštnino 5 K 60 vin.

SKRIVALNICA.

Nastopil je vročine čas,
odet je gozd v zelenja kras.
Rad senco vsak si išče
in varno kopališče.
Oboje Tinče je dobil:
se skopal je in ohladil,
nato pa v senco je zavil,
se s svežim zrakom je krepil.
Le urno — kje je? — vgbaj;
nikar mu ne zavidaj!

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 6. junija: 19. 75. 67. 13. 87.
Linc, 9. junija: 51. 48. 32. 86. 57.

Zahvala.

Za izkazano sočutje povodom smrti
našega dobrega očeta

Valentina Grjol

se vsem najtopleje zahvalujemo. Po-
sebno toplo zahvalo smo pa dolžni
preč. duhovščini za obile obiske in
spremstvo, ter vsem mnogobrojnim
udeležnikom pogreba.

Polhovgradec, 8. junija 1917.

Zalujoči otroci.

U 74/17

**V imenu Njegovega Veličanstva
cesarja!**

Franc Malečkar, posestnik na Ostrožnem-
brdu št. 41 je kriv, da je v mesecu marcu 1917
nekega dne na Ostrožnembrdu izrabljajoč iz-
redne razmere povzročene vsled vojnega stanja
zahteval za 112 kg krompirja, 30 kg kisle repe
in 1/4 kg masti — tedaj za neobhodno potrebne
reči — očitno čezmerno ceno skupaj 60 K.

Zakrivil je prestopok po § 18 št. 1 c. u. z
dne 21. 8. 1916 št. 261 d. z. in se obsodi po istem
zak. določili z uporabo § 260 b k. z. na 48 ur
zapora poostrenega s postenjem ter na 50 K de-
narne kazni v slučaju neizterljivosti na nadalj-
nih 5 dni zapora in po § 389 k. p. r. v povračilo
stroškov kazenskega postopanja.

Sodba se razglasi z nabitjem na občinsko
desko v občini Košana ter jedenkrat v časo-
pisu „Domoljub“.

C. kr. okrajno sodišče v Postojni
dne 6. junija 1917.

Svarilo.

Ker so se vse nesramne govornice razširjene o meni iz-
kazale kot popolnoma neresnične, tem potem resno svarim,
da bom proti vsakemu, ki bo iste laži okoli trozil, prišel
sodnijsko postopati. **Jožef Pretnar, Begunje, Gorenjsko.**

Vino

helo in rudeče od 56 litrov naprej in

kislo vodo

za brizganec in zdravilno namizno vodo od 25
steklenic naprej raspošilja
A. OSET, Guštanj, Koroško.

3 krasna posestva slavonske rodovitne zemlje.

Prostovoljno se proda:

1 posestvo v površini 30 juter s hišo za K 24.000
1 posestvo v površini 20 juter s hišo za K 19.000
1 posestvo v površini 10 1/2 juter za K 10.000
Zemljišča so izborne kakovosti, nahajajo se v
selih blizu Djakova, prodajo se pod ugodnimi
pogoji in nizki ceni zaradi rodbinskih razmer,
povzročeni po vojski. Pojasnila daje

Dr. Matija Belić

odvetnik v Djakovu, Slavonija.

Suhe gobe,

črno in rdečo deteljo, kumno, janež, repno,
korenjevo, razna travna in druga domača se-
mena, prazne vreče kakor tudi vse vrste pri-
delkov kupuje **SEVER & URBANIČ, Ljubljana,**
Wolfova ulica 12.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi
Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila
po 14 mesečni rabi pomade, ki sem
jo iznašla sama. To je edino sred-
stvo proti izpadanju las, za njih rast
in negovanje, za ojačitev lasišča,
pri moških krepko pospešuje rasti
brade, in že po kratki dobi daje lasem
in bradi naravnih blazn in polnost, in
jih varuje pred prezgodnjim osivljenjem
do najvišje starosti.

Lonček po K 6.—, K 10.— in K 15.

Po pošli se pošilja vsak dan po vsem,
svetu s poštnim povzetjem ali denar
naprej iz trgovice, kamor je naslavljati
vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt II.

Le 1 K 80 h stano pri nas
maloson aparat
„Omega“, vel. slike 4x4 kompl. z
malo opremo s hatanč. naved. za
začetnike. Aparat „Perfekt“, vel.
4 1/2 x 6 s motnim steklom, dvojno ka-
seto, dober objekt in malo opremo
ter navodilom za začetnike le K 6.
Zaklopa kamera „Gertrud“ vel. 9x12;
sila izviritev z vsom potrebnim o-
premlj. za razne lege, prva akromat. leča, kompl. s
kovinasto kaseto in navodilom dokler v zalogi, le K 42;
zaklopa omara za vojaštvo, za plošče in tilmo, žepna
oblika vel. 4 1/2 x 6 le K 39; vol. 6x9 le K 42. Pošilja
po povzetju. Poštilna i. K. Export „Perfekt“, Dunaj
VII. Neustiftg. 137/140. 1362

Čedno kožo

obraz in rok opazujemo pri mnogih ljudeh. Za zdravje
celoga telesa je lepa, belin in mehka koža jako potrebna, ker
samo čistoča in mehkoča
kože omogoča nemoteno di-
hanje. Lep obraz in lepe ro-
ke sploh napravijo na druge
ljudi ugoden vtis, dožim
ljudem ne ugajajo obrazi,
ki jih kaže solčna pega,
ogrci, madeži, rdečica i. dr.
Nadalje pa, kar je jako
važno, motijo te nečistote
kože dihanje, kar tudi na
zdravje slabo vpliva. Mno-
go tisoč ljudi uporablja
zato za varstvo in za nego
kože Fellerjevo pri-
stano pomado za obraz
z znamko „Elza“, ki stane
1 velik lonček št. I. 3 K,
močnejša vrsta št. II. 4 K
50 v. za zavoj in poštino
3 K 30 v. več. V nas-
protju z drugimi čedno-
škodljivimi lepčilnimi sred-
stvi je ta docela neškod-
ljiva. Odstrani vse nečisto-
toče kože, obvaruje kožo
pred solničnim pikom, sol-
ničnimi pegami, odstrani o-
greci i. dr. — Mesto ostre-
ga, šestokrat škodljivega
mila vzemite za obraz Fel-
lerjevo Lilijno milo
ali Fellerjevo boraka-
milo in toaletni umi-
valni prašek (borskeov
prašek)

Goste lase

ki naredo
Fellerjevsk obraz lepši, se doseže po negovanju s
Fellerjevo pristano Tanschin pomado za rast
las II. ka „Elza“. (Velik lonček I. vrste 3 krome, moč-
nejše II. vrste 4 K 50 v. za zavoj in poštino 2 K 30 v.
več.) pomada ojači lasišče, zabrani plešo in pre-
časno osivljenje, povzroči novo rast zdravih, gibčnih,
dolgih las, trde lase spremeni v mehke, tako, da se
jih lahko češe v lupe frizure. Pomada ne vsebuje ni-
kakih škodljivih sestavin in tedaj vsekakor zasluži
prednost pred mnogimi drugimi pomadami, kakoršne
mnogi nelekarnarji ponujajo. Za nego brk je priporo-
ljivo Fellerjevo mazilo za brke (1 krono). Naroča-
naj se naravnost pri E. V. Feller, lekarnar, Stu-
bla, Križatrg št. 16. (Hrvatska).

1306

Pri tvrdki

brata Uokač v Ljubljani

Šelenburgova ulica št. 5

v prvem nadstropju se zopet
vsako sredo in soboto
prodajajo

ostanki

oblačilnega blaga in pa lepe žen-
ske izgotovljene obleke

po nizkih cenah.

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Fides“ lajka bol pri vseh zobih kakor tudi pri najtrdojrat, revmat, zobnih bolečinah, kjer se odrakla vsa sredstva. Pri vsakega denar izdaja! Cena K 2 — 3 tube K 5 —, 6 tub K 8 — — Nikakega zobne prilije več. Snežno bele zobe dosežete s KIRIS zobno vodo. Takojšnji učinek. Cena K 2, 3 stekli. K. S. KEMNY, Kaschau I. post. pr. 12-Z. 18 Ugrsko.

500K

Vam plačam ako Vam
 500K kurjih oči, bradavice in trde kože (tekoni) 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi
RIA-BALSAM.
 Cena lončka s jamilivnim pišmom K 175, 3 lončki K 450, 6 lončkov K 750.
Kemeny Kaschau (Kassa) I., poštni predal 12 008 Ugrsko. 100.000 zahvatno.

Rabljene

National-registr. blagajne kupi po ugodni cenil National-Registr. Kas-sen-Ges. m. b. H.* Du-naj VII. Siebensterng. 31.

Edino dobri in solidni stroji so samo „Gritzer“ in „Afrana“
 Prednosti: krogljičen tek, biserni ubod (Perlistich). Pouk o vzdrževanju in krpanju brezplačno v hiši.
 Edina tovar. zaloga živalskih strojev
Josip Petelinč
 Ljubljana
 blizu franč. mostu, 3. hiša za vodo.
 10letna garancija.

Kupujem stare, dobro ohranjene
vrvi iz konopnine
 po najvišji cenil. Cenjene ponudbe: A. Kalan, Škofja Loka, Trata.

Hrastov les v hlebdih in vejah
 od 10 cmt. debelosti naprej kupi vsako množino po najvišji ceni tvrčka: **JULIUS ŽIGAN** na Polzeli v Savinjski dolini. — Pod istim pogojem prevzame tudi **kostanjev les.**
 Želijo se ponudbe z navedbo cene franko vagon. 1192

GOBE

lepo posušene kupujem v vsaki množini po najvišji dnevni cenil. V prvi vrsti turčke, potem lesičke, turke, medvedove tačke sploh vse vrste gob posušnih, ki jih poznate kot užitne. V pranja in ponudbe strojev: Rudič, Starovašnik, ekport gob v Konjicah, štaj.

100 litrov zdrave domače pijače osvježujoče, dobro in čisto gaseče si lahko vsak sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za: ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomarančnik, dišča perla, višnjevec. Skaziti se ne more. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna pozimi tudi vroča namesto ruma ali kognjaka. Snovi sušene, navodilom stanje
 K 12* fran. po povzetju. **JAN GROSLICH** drožerija pri angeli, BRNO 641 Morava.

Dijamanti za rezanje stekla za steklarje in domačo rabo.
 Dijamante za steklarje morem dobaviti sedaj le št. 4 po K 1170. in št. 6 po K 1600, ker je dovoz prekinjen in se more surovo blago dobiti le težko in po visoki ceni. Povzetju 85 vinar. več. Za realno in solidno blago isčajte **JAN GROSLICH**, drožerija pri angeli, BRNO 641 Morava.

Poletne čevlje

124

z močnimi lesenimi podplati dobavljiva v velikostih:

25-26-27	K 5-95
28-29-30	K 6-55
31-32-33	K 7-30
34-35-36	K 8-20
37-38-39	K 9-60
40-41-42	K 10-45
43-44-45	K 11-50

Dunaja po povzetju.
Schuhwarenhans
 Dunaj, XIV., Seckshausstrasse 36/1.
 Cenik o vojnih čevljih zastoji.

Srbež

lišajji, garje, pege in druge kožne bolezni odstrani naglo in sigurno **Paratol** - domače mazilo. Ne maže, je popolno brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3 — dvojni - velik lonček K 5-50. Dalje **Paratol** - posipalni prašek, ki varuje najbolj občutljivo kožo. 1 škatlja K 2-50.
 Oboje se dobiva po povzetju ali preplačilu pri tvrčki
 Iskarje M. Klein-a
Paratol-Werke, Budapest VI.-10.
 Estvös u. 24. 1202

500 kron v zlatu
 če ne odstrani kroma Grollich z zlatom spadajočim silikom vse solinčne pege, marmor, solinčne opekline, ogrce, obrabno rdečico itd. in ne obrabi kože mila dostno svežo in nežno. Cena K 575 s poštnino vred. 3 porcije 1 stanje K 1600, 6 porcij K 3070. Vae brez kakih nadaljnjih stroškov. Naslov za naročila
JAN GROSLICH, drožerija pri angeli, Brno 641, Morava.

Framydol je sredstvo za pomlačenje sive lasi in brade za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštnino vred K 270.
Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blesta lica. Učinek je čudovit, 1 steklenica s poštnino vred K 245. Povzetju 85 vinar. več. Naslov za naročila:
JAN GROSLICH, drožerija pri angeli, Brno 641, Morava.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA
 proti požarnim škodam in poškodbi eerkenih zvonov
 Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstno izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe, 2. vse premišno blago, mobilije, polske orodje, stroje, živino, avonove in enako, 3. vse poljeke pridelke, žita in krmo, 4. zvonove proti prelomu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za doželnost nikjavstrijake zavarovalnice, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.
Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912 K 678.850-17, so poskočile koncem l. 1913 na K 735.147-17. Tečaj, dimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rastei zaklad.
Ponudbe in pojasnila čaje razvataljstvo, glavno poverjeničtvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki.
 Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

Ne puščajte otrok samih, da se počezi ionejijo!

1440

Centrala za krmila

Oddelek za nadomestna krmila

oddaja proti plačilu **mletev sena in slame**

in dostavi surovine sama. Potrebni stroji se na željo prepuste za brezplačno porabo, tako da podjetnik preskrbi na svoje stroške le montažo strojev in prireditev svojega obrata. Plača se določi po množini in krajevnih razmerah. Interesentje, ki razpolagajo s skladišči ter lastno gonilno silo, posebno vodno silo ali električnim motorjem z najmanj 15 konj. silami, se vabijo, da vložijo svoje ponudbe najkasneje do 20. junija 1917.

Centrala za krmila (oddelek za nadomestna krmila)
 Dunaj I. Trattnerhof 1.

Kupujem 1332

ČEBELNE ROJEv mesecu juniju, poljubno množino.
Cena po dogovoru. — A. Maček, Vrhnika 248.**Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,**

n. g. doč. živil. in rečne, neop. in javni. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrti, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanjo zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838—

Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.022'76

V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah

čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno hkrati za vojno zavarovanje, naj se v liščno karisti obrte do gori inšicovane podružnice.

Prospekti zastoj in poštnine prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo po najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Ustanovljeno l. 1893.

**Vzajemno podporno društvo
v Ljubljani**

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi življenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti zaznambi na službene prejemeke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg šte. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848'40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2%

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,089.850 kron.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Fleschi-a izvir.

„rujavno mazilo“. Mali lonček K 1'60,

veliki K 3'— porcija za rodbino K 9'—.

Z uporabnim navodilom se naroča pri:

Zalogi za Ljubljano:

Lekarna pri Jelenu, Ljubljana, Marijin trg.

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!**Dobro „IKO“ uro**vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

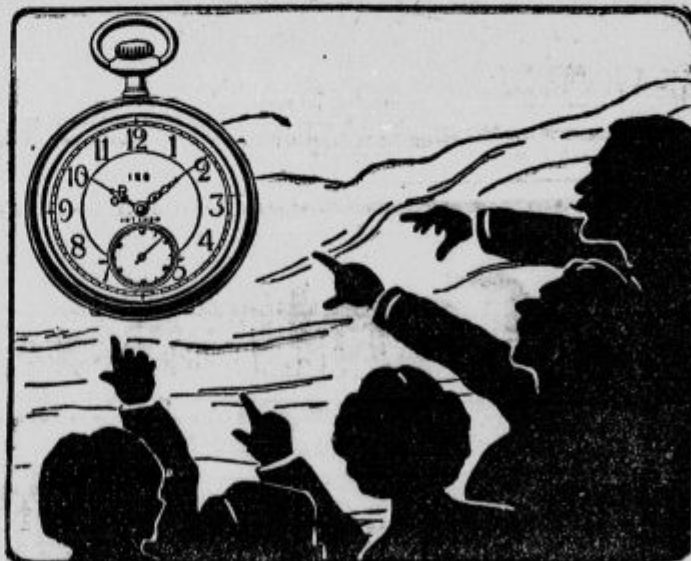
Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zastoj in poštnine prosto.

- Št. 99410 kovinasta anker Roskopf ura K 12'40
- * 99449 Roskopf ura, grav. močna, 2 pokrova K 16'80
- * 99600 Radijska žepna ura ponoči sveteča K 16'20
- * 99865 kovinasta verižica K 1'60
- * 99645 Uhani amer. double zlato K 3'40
- * 99022 Srebrni rožni venec K 9'50

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna. razpošiljalnica

Lastna protokolirana tovarna ur v Sviči.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

Dobri brivaki in lasestrižni aparati

Ea britev iz srebrno-jekla K 3-50, 4-5: varnostni brivaki aparati, poniki, K 3, 5 zn. „Perfekt“ s 6 rezili K 16-20; dvorez, res. rezila lucat K 5, 6. Lašestrižni, K 11, 12

Zamenj dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in kr. dvorni založ. **JAN KONRAD**, Izvoznik na tvrdiske, Brüx št. 1751, Češko. 112

8 vinarjev

(za 1 dopis.) Vas stane glavni cenik, ki se dopoljuje na zahtevo brezplačno.

Prva tovarna ur

Jan Konrad

a. in kr. štev. zal. Brüx 1554 (Češko.)

Nikel ali jekl. ure na sidro K 6-, 7-, 8-. Vojsko-spomins. nikln. ali jekl. ure K 11-, 12-, armadne radij. ure iz niklja ali jekla K 12. Masiv. srebrne Koskopi remont. ure s sidr. K 19-, 20-. Budilke, stenske ure v veliki izbiri po nizkih cenah. 3 letno pisмено jamstvo. - Pošilja po povzetju. Zam. dovolj. ali denar nazaj.

Poletni sandali

s 16 mm močnimi lesenimi podplati

iz sivoga, pisanega ali rujavega blaga montirani, z močnimi vložki.

št. 21 do 26 = 14 do 18 cm dolgi 1 par K 3-
 " 27 " 34 = 19 " " " 1 " " 4-
 " 35 " 40 = 25 " 28 " " 1 " " 5-
 " 41 " 46 = 29 " 32 " " 1 " " 6-

Pošilja le proti predplačilu ali povzetju, ako se pošlje neka; naprej. Pri naroči najmaj šest parov sandal in predplačilo zneska franko na vsako pošto. V zavoju za 5 kg gre .60 do 12 parov.

Tovarna sandal EMIL STORCH
 Dunaj VI, Capistrangasse 65.

Novel Cevlje za poletje (Sandale) Novel

s močnimi lesenimi podplati: in opremo iz kravjega usnja prav lepe in praktično, ponudim

25,27 K	5-95
28,00	6-55
31,03	7-30
31,06	8-70
37,59	9-60
40,42	10-45
43,45	11-30

Cene v smislu običaj. naravnih. Pošilja po povzetju. Neprimerno se zamenj.

Razpošiljalnica vojnih čevljev in sandal
S. HAYEK, Dunaj XIV/3., Sechshausenstr. 11,4

Na Gorenjskem se dobi

v »Prvi Gorenjski razpošiljalni«
Ivan Savnik, Kranj Gorenjsko,

po celem svetu znana »Gorenjska kosa«, vsakemu kmetovalcu zelo priljubljena. Kdor še ni poskusil te neprekosljive »Gorenjske kose«, za katero se jamči, (garantira) naj piše takoj po njo! — Dolgosti in cene »Gorenjske kose« so:

cm	50	55	60	65	70
pesti	5	5 1/2	6	6 1/2	7
	3-60	3-70	3-90	4-10	4-30
cm	75	80	85	90	95
pesti	7 1/2	8	8 1/2	9	9 1/2
	4-50	4-70	4-90	5-20	5-50

Dobe se tudi dobri brusni kamni, komad K 1-—, boljše K 1-60.

! večjem naročilu se dobi popust!

Zahitevajte cenik z več tisoč slikami zastoj!

Automatična past

za podgane K 5-80, za miši K 4-00, love brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke »Rapid« vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 5-70. Past za muhe »Nova« komad K 2-50. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neulingg. 26-L.

Jetični

Bolni na prsih Bolni na plućih Nadušljivi Bledični Škrofulozni Slabokrvni

Konečno se je našlo sredstvo, ki prinaša ravno navadnim bolnikom dolgoživel eno poljšanje in ozdravitev.

Lekarja Veresa Apnenoželozni sirup.

To sredstvo se je izkazalo stajno pri stotih bolnikih in ga tedaj priporočajo in porabljajo na odličnejši profesorji in zdravniki kot najvažnejše sredstvo pri gorenjih boleznih, kakor tudi pri: oslovskem kašlju, angleški bolezni (rabihiti), bljuvanju krvi, suhosti, ženakih boleznih ter pri slabosti in utrujenosti vsake vrste. Rudi svojega prijetnega okusa in duha ga radi živlivo na večji razvajenci, celo otroci.

Vejaki, ki se utrujeni in oslabiljeni vrtnajo z bojičca, ga radi jemljejo z veliko koristjo za utrditev in okrepitev organizma, ki je oslabil po vojnih naporih.

1 steklenica K 6-— franko; 4 steklenice, navadno zadostujejo za eno zdravljenje. Če se pošle denar naprej, K 17-— franko; pri **L. Veres Adler-Apotheke Lugos 797.** 949

Naroča te sobotnega, Slovenca!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6

sprejema prijave na

šesto 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100-—:

I. davka prosto 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo 92 K.

II. davka proste 5 1/2 % dne 1. maja 1927
 vračljive drž. zakladnice 93.50 K.

Vrednostni papirji avstr. vojnega posojila se sprejmejo v brezplačno shrambo in poravo.